

УДК 338.48 (498)

Харитонов К.І.¹, Гресь-Євреїнова С.В.²

¹ студ. гр. МТЕ-110 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЗАСТОСУВАННЯ ДОСВІДУ КРАЇН ЄВРОПИ СТОСОВНО РОЗВИТКУ ЗАМКОВОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ УКРАЇНИ

Важко назвати точну кількість старих замків по всій Європі, оскільки визначення того, що є «замком», може відрізнятися, і багато замків були зруйновані або відремонтовані протягом багатьох років. Проте, за оцінками, існують десятки тисяч замків по всій Європі, з найбільшою концентрацією в таких країнах, як Німеччина, Франція, Іспанія та Великобританія. Багато з цих замків збереглися та відкриті для відвідувачів як історичні пам'ятки, тоді як інші знаходяться в руїнах або були перепрофільовані для інших цілей, таких як готелі чи музеї. Кожен замок має свою унікальну історію та

архітектурний стиль, що відображає різноманітність культур і суспільств, які існували по всій Європі протягом століть.

Хоча точну кількість старих замків у Європі може бути важко визначити, їх постійна присутність служить нагадуванням про багату та складну історію континенту та продовжує викликати захоплення та подив у відвідувачів з усього світу [1].

Проте дуже складно зберігати замкові комплекси, оскільки потрібні постійно великі кошти. В Україні через брак коштів на реновацію замків та збільшення їх функціональності, значно обмежена можливість їх сучасного використання. Дивлячись на досвід Європи можна побачити, що вирішення цієї проблеми полягає у визначенні напрямків та нових функцій замків. Збереження замків в ЄС відбувається шляхом актуалізації їх функцій, інтеграції в сучасне життя суспільства. Саме реновація історичних будівель дозволяє вирішити питання актуального функціонування занедбаних об'єктів спадщини.

Реновація – це комплекс архітектурно-будівельних заходів, які включають в себе часткову або повну реконструкцію будівлі чи приміщення та архітектури та містобудування адаптацію до нових умов функціонування та експлуатації; а також комплекс заходів, спрямованих на оновлення методів роботи, способів надання послуг, використання технічних засобів для якісного функціонування архітектурного об'єкта. [1]. Важливою частиною для реновації є благоустрій території, розроблення цілісної системи пішохідних і велоспорних, оглядових майданчиків, мостів для полегшення пересування відвідувачів. Ознайомившись із працями з реновації замкових комплексів, можна виділити наступні методи: цілісне відтворення первісного обліку пам'ятки; консервація; адаптація під нові функції (додавання сходів, оглядових майданчиків, оздоблення); інтеграція руїн у нову структуру, конструктивну оболонку; інтеграція сучасних елементів або частин у існуючі будівлі [2].

Відповідно до узагальненого досвіду та пошукового простування методи пристосування замків під культурно-туристичні потреби складаються з: консервації; реставрації музеєфікації; театралізації; міфологізації; адаптації та пристосування просторів до сучасного культурних і економічних потреб; інформатизації; трансформації на період проведення спеціальних заходів.

Відносно зарубіжного досвіду використання замкових комплексів до нового функціонування туристичної направленості можна виділити такі прийоми:

- поєднання або впровадження туристично-рекреаційних функцій, які є основою для розвитку та збереження таких об'єктів;
- розробка туристичних маршрутів близ розташованих районів та областей по значимим туристичним місцям;

- створення комплексу обслуговування для туризму на території;
- створення системи транспортно-пішохідних зв'язків;
- забезпечення заходів і елементів з безпеки використання існуючих споруд і території;
- створення місць проведення дозвілля: сувенірні крамниці, кафе, ресторани, лекційні, бібліотеки та інш.

Незалежно від стадії і повноти реалізації сценаріїв реновації потрібно передбачати санвузли, доступність людей з інвалідністю при відвідуванні замків, підтримувати належний стан приміщень та обслуговування, встановлювати інформаційні стенди для навігації по території.

Таким чином, європейський досвід пропонує низку підходів, які дозволяють зробити замок центром тяжіння для туристів, особливістю та символом певного села, міста, області, що залучає додаткові інвестиції та привілегії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Брич М. Музеефікація пам'яток архітектури та містобудування як засіб збереження історико-культурної спадщини [Electronic resource] / М. Брич // Historical and cultural studies. – Vol. 2, no. 1. – Р. 31–35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hcs_2015_2_1_9. (дата звернення: 08.04.2024). – Назва з екрана.
2. Методи пристосування замків під культурно-туристичні комплекси [Електронний ресурс] / І. Шашкова [та ін.] // Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування. – 2021. – № (61). – С. 139–158. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2021.61.139-158> (дата звернення: 08.04.2024). – Назва з екрана.